Regeringskansliet
Justitiedepartementet

Utkast till lagrådsremiss Bättre möjligheter att verkställa frihetsberövanden

Mot bakgrund av de intressen som Åklagarmyndigheten har att bevaka lämnas följande yttrande.

Åklagarmyndigheten tillstyrker i allt väsentligt de, i förhållande till betänkan-dets förslag, gjorda justeringarna.

I frågan om ändrade regler om underrättelse om hemliga tvångsmedel ser Åklagarmyndigheten alltjämt det som angeläget att den föreslagna regleringen inte kommer att innebära att det ska krävas separata underrättelseprövningar för varje enskilt tillstånd som meddelats. Detta i de fall då flera tillstånd till samma typ av hemligt tvångsmedel har beslutats mot en och samma person men vid olika tidpunkter.

6.4 Överskottsinformation, granskning och bevarande

Åklagarmyndigheten ser positivt på att den föreslagna nya lagens bestämmelse om hur överskottsinformation får användas vid hemlig övervakning av elektronisk kommunikation ges samma utformning som i rättegångsbalken. Denna lagstiftningsmässiga likformighet kommer att underlätta den praktiska hanteringen, inte minst i fall då information först har hämtats in med stöd av rättegångsbalkens regler då den dömda personen är häktad i sin utevaro och därefter, sedan domen vunnit laga kraft utan att personen anträffats, med stöd av den nya föreslagna lagen.

Den särreglering som alltjämt föreslås för information som hämtats in med hjälp av hemlig dataavläsning får anses motiverad utifrån att reglerna om överskottsinformation vid hemlig dataavläsning under förundersökning också ser annorlunda ut jämfört med övriga hemliga tvångsmedel enligt rättegångs-

balken. Saken kommer i naturligtvis i ett annat läge om reglerna om överskottsinformation vid hemlig dataavläsning under förundersökning ändras vid ett eventuellt framtida permanentande av lagen om hemlig dataavläsning.

6.5 Sekretess vid tillämpningen av den nya lagen

Det är angeläget att de ansökningshandlingar, beslut och även uppgifter som hämtas in med stöd av den nya lagen omgärdas av samma sekretesskydd som vid motsvarande hantering med stöd av rättegångsbalken. Åklagarmyndigheten ser därför positivt på förslaget till ändringar i offentlighets- och sekretesslagen så att det tydligt framgår att uppgifterna omfattas av sekretess.

9.1 En ändrad slutpunkt för underrättelseskyldigheten

I de fall en person är utsatt för flera olika typer av hemliga tvångsmedel är det riktigt att sekretessprövningen i vissa fall kan falla olika ut beroende på vilken typ av hemligt tvångsmedel det är fråga om. Åklagarmyndigheten har därför inte någon invändning mot att det ska göras separata underrättelseprövningar för olika typer av hemliga tvångsmedel men vill däremot åter lyfta frågan hur frågor om underrättelse ska hanteras i fall då det meddelats flera tillstånd avseende samma typ av hemligt tvångsmedel mot en och samma person under en förundersökning.

Vid vissa hemliga tvångsmedel, särskilt hemlig avlyssning av elektronisk kommunikation, är det vanligt att flera olika beslut om detta meddelas mot en och samma misstänkta person. Det kan vara fråga om en misstänkt person som innehar flera olika telefoner och som dessutom under utredningens gång flera gånger byter dessa och även telefonnummer. Det är därför inte ovanligt att det under en förundersökning fattas ett tiotal beslut om hemlig avlyssning, som då avslutas vid ett tiotal olika tillfällen mot samma person.

Det är svårt att tolka utkastet på annat sätt än att det ska göras flera slutliga underrättelseprövningar vid olika tillfällen, en för vart och ett av besluten. I författningskommentaren (sid. 88) anges exempelvis att ”Om flera tillstånd eller flera hemliga tvångsmedel har använts löper alltså en frist för varje tillstånd eller tvångsmedel.”

En sådan ordning framstår inte som ändamålsenlig och kommer öka den administrativa bördan för Åklagarmyndighetens personal. Även Polismyndigheten, Ekobrottsmyndigheten och Tullverket kommer att påverkas på ett inte obetydligt vis, utan att det på något nämnvärt sätt kommer att öka

möjligheterna för enskilda att kontrollera om de utsatts för ett hemligt tvångsmedel på ett felaktigt sätt.

När det är fråga om en och samma typ av hemligt tvångsmedel som riktats mot samma person inom ramen för samma förundersökning eller ärende, men vid olika tillfällen, framstår det som absolut mest ändamålsenligt och resurs-effektivt att underrättelseprövningen ska göras senast ett och ett halvt år efter att den sista tvångsmedelsanvändningen av viss typ har avslutats.

Detta yttrande har beslutats av tillförordnade vice riksåklagaren Marie-Louise Ollén efter föredragning av kammaråklagaren Christoffer Östlind. I den slutliga handläggningen av ärendet har också överåklagaren Mikael Björk deltagit.

Marie-Louise Ollén

Christoffer Östlind

Kopia till
Kommunikationsavdelningen
Rättschefen
Biblioteket